

כישורי חיים

חברות ככישורי חיים

קשירת יחסי חברות תקינים בין בני אותו הגיל, הוא קריטי להתפתחות התנהגות חברתית יעילה אצל ילדים ובני נוער. באמצעות קשרי חברות ילדים מרגישים בעלי ערך כשייכים לקבוצה חברתית, רוכשים ידע על עולמם החברתי, על הדרך בה אנשים חושבים על זולתם ועל עצמם.

לנושא החברות פנים רבות. שלוש הפעילויות שלפנינו עוסקות ביכולת לזהות האם הקשר החברי שאנו מנהלים טוב לנו? האם אנחנו מנהלים אותו כחברים שווים ערך? האם יש בו מקום של כבוד לרצונות ולצרכים של כל אחד מאיתנו?

בכל הפעילויות נדגיש את הנקודות הבאות:

- חברות היא מערכת יחסים המתקיימת על בסיס של הדדיות.
- בחברות קיימת תרומה של כל פרט לפיתוח ובניית היחסים.
- התבטלות של האחד בפני השני אינה מאפשרת בניית מערכת יחסים אמיתית ותקינה.
- חברות אמיתית היא חברות שיש בה הערכה, אמון וביטחון של אחד בשני.

הפעילויות שיוצגו:

1. **כיצד ארוש חברים** – לגיל הצעיר
2. **חברות - אפשר להגיד לא** – לגיל הביניים
3. **חבר אמיתי** – לגיל הבוגר

ניצוד ארכוש חברים

פעילות לילדים הצעירים על פי הספר "כרובי הולך לבית הספר"

מטרות:

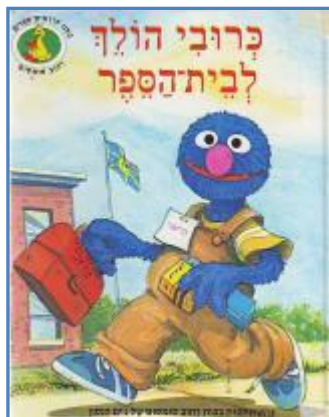
לשוחח על הצורך ברכישת חברים, על הקושי בהשתלבות בחברה חדשה ועל הדרכים המתאימות להתחבר ולרכוש חברים.

חומרים:

- הספר "כרובי הולך לבית הספר" מסדרת "רחוב סומסום" בהוצאת "אדם מוציאים לאור"
- כרטיסי קטעים מתוך הסיפור

מהלך הפעילות:

1. המדריך יקרא לקבוצה את הסיפור "כרובי הולך לבית הספר"
 2. לאחר ששמעו את הסיפור יתחלקו לזוגות. כל זוג יקבל כרטיסייה ויקרא את הקטע שלו.
 3. כל זוג יתבקש לחשוב מה אומר הלב של כרובי באותו הקטע. מה הוא מרגיש? מה חושב? מה היה רוצה שיקרה?
 4. מתכנסים חזרה למליאה. כל זוג משתף ומספר מה הרגיש כרובי בקטע שלו.
 5. מקיימים עם הילדים דיון שבו כדאי לשוחח על הנקודות הבאות:
 - מהי הדרך המתאימה לרכוש חברים?
 - האם מחיר החברות צריך להיות וויתור על מה שטוב ונעים לי לטובת חברי?
 - האם אהיה פחות מקובל אם אעמוד על שלי ולא אוותר תמיד?
 - מתי בכל זאת כדאי לוותר ביחסי חברים טובים?
- כדאי לבקש מהילדים, במהלך הדיון, לספר על אירועים אמיתיים שקרו להם.

חברות - אפשר להגיד לא

מתוך "העולם על פי תום וגיא" תכנית בהפקת הטלוויזיה החינוכית בשיתוף "אשלים"

הפעילות לקוחה מתוך חוברת ההפעלות שנכתבה ע"י צוות המרכזייה החינוכית הארצית "ילדים בסיכוי" ומבוססת על המונולוג החמישי של מונה בערכה המוקלטת "הפיצוץ של מונה".

מטרות:

- לבדוק האם סירוב לחבר עלול לפגוע בחברות.
- לברר עד כמה הצורך בשייכות ובחברות עלול לפגוע בשמירה על העצמיות.

תקציר:

נופר מזמינה את חברתה גלי למסיבה. גלי נענית בחוסר חשק כי לא נעים לה לסרב. למרות הבטחתה לאמה, גלי חוזרת מהמסיבה באיחור רב, וגורמת לה דאגה רבה. בשיחה לאחר מכן בין מונה לגלי, מונה מסבירה לגלי שעמידה על עקרונות אינה פוגעת בחברות.

חומרים:

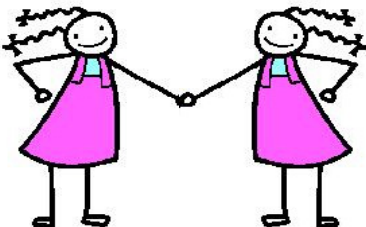
- פרק 5 מתוך "הפיצוץ של מונה" "אפשר להגיד לא"
- 3 מכתבי קוראים
- דפים ומכשירי כתיבה

מהלך הפעילות:

- הקבוצה צופה בפרק המוקלט מהסדרה ומתבקשת לתאר במילים שלה את מה שהתרחש זה עתה על המסך.
- מתחלקים ל 3 קבוצות.
- המדריך מכריז: "אנחנו מערכת של עיתון לנוער. כל קבוצה היא צוות יעוץ למדור "קוראים – שואלים".
- למערכת הגיעו 3 מכתבי קוראים. כל צוות מתבקש לעיין באחד המכתבים, לדון במכתב ולענות תשובה לקורא.
- כל קבוצה מקבלת מכתב ועונה על השאלות במכתב תשובה.
- יש אפשרות לתת לילדים לנסח מכתבים משל עצמם.
- מתכנסים למליאה, קוראים מכתב ואת תשובת הקבוצה. אפשר לקבל הערות, ותשובות מחברי כל הקבוצה.

נקודות לדיון:

- עד כמה אנחנו מוכנים לרצות את החברים שלנו על חשבון ההעדפות שלנו?
- האם חברים טובים צריכים תמיד להסכים אחד עם השני?
- האם אנו יודעים גם לקבל תשובה שלילית ולא רק לקבל אותה?
- האם יש לכם דוגמאות לחברות טובה?

המכתבים

עוזר יקרי,

יש לי חברה טובה. היא החברה הכי טובה שלי, אבל אנחנו מאד שונות בדברים
שאנחנו אוהבות לעשות בסופו של דבר אני גמיד מוצא את עצמי עושה את מה
שהיא אוהבת היא גמיד מהטיחה "אח" כ נעשה את מה שאג נוצה" אבל
אנעשה זה אף פעם לא קורה. מה עו לעשות?

עוזר יקרי,

חברה שמאוד חשובה לי מגנה את החברים שלנו בניגוק הקשר עם חברים
אחרים שהיא לא מסגרת איגן. כשניסיתי להיות הקשר עם מישהי בקבוצה
שהיא לא מחבבת היא איימה לנגק איגי את הקשר. מה לעשות?

עוזר יקרי,

יש לי חבר שגמיד מנסה לזרוק אי לעשות דברים שאני לא אוהב אמל אהסגובה
עם חברים שאני לא ממש מחבב או אכזב כסל עז פיצה ושאוורמה. אבל הוא
החבר הכי טוב שלי. מה לעשה?

חבר אמיתי

מטרת הפעילות:

לפתח אצל הילד הבנה ואבחנה בין קשר חברי טוב ובריא לבין קשר שאינו כזה.

אביזרי עזר:

- כרטיסי מצבים – לכל לוח, סט כרטיסים זהה (נספח)
- לוחות לכרטיסיות לכל קבוצה

מהלך הפעילות:

1. קבוצת האם תחולק לקבוצות קטנות.
2. כל תת קבוצה תקבל לוח וכרטיסי מצבים.
3. בלוח 2 טורים: (א) חבר טוב אמיתי. (ב) חבר לא אמיתי.
הילדים בקבוצות יעינו בכרטיסיות ויצטרכו, לאחר דיון ביניהם, לשייך כל כרטיס לטור המתאים לו.
4. הקבוצה תחזור למליאה. במליאה יעבור המדריך עם החניכים על כרטיסי המצבים. (אין הכרח לעבור על כולם) ויבקש מהקבוצות לשתף באופן בו סווגו את המצבים. כדאי להתייחס במיוחד לאירועים שקשה היה להחליט לאן הם שייכים. נאפשר לילדים לספר על מקרים דומים שחוו. חשוב להקפיד שלא יוזכרו שמות.

- כאשר מתאימים את הפעילות לקבוצה, מומלץ לשבת עם הצוות ולהוסיף כרטיסיות מצבים המותאמות למאפייני הקבוצה במטרה להדגיש נקודות עליהן יש לעבוד באינטראקציה הקיימת בין הילדים.

<p>כשאני עצוב - הוא מקשיב לי</p>	<p>עוזר לי להכין שיעורי בית כשיש לו זמן פנוי</p>
<p>כשלי טוב – הוא משתתף בשמחתי</p>	<p>כשאני מבקש ממנו שישאיל לי משהו, תמיד יש לו תירוצים שאינו יכול</p>
<p>מתחלק איתי בארוחת עשר שלו במידה ושכחתי להביא</p>	<p>מתחבר איתי רק כשיש לך ממתקים</p>
<p>משתדל לעזור לי בכל עת שאבקש</p>	<p>הוא קונה לי דברים בכל הזדמנות</p>
<p>כשאני מבקש עזרה בתורנות, הוא אומר לי תמיד שאין לו כוח</p>	<p>הוא כועס כשאני מעיר לו שהוא טעה</p>
<p>משחק עם ילד שאני ברוגז איתו</p>	<p>מקבל אותי למרות החסרונות שלי</p>

לא מרכל עליו מאחורי הגב	מבטיח לשמור סוד, לא מתאפק ומגלה
עוזר לי להכין שיעורי בית כשאני מתקשה	בא אלי רק כשהוא צריך משהו
מאיים שאם לא אעשה מה שהוא רוצה – לא יהיה חבר שלי	אומר לי תמיד שאני צודק
דואג לי בחדר האוכל למנה אם אני מאחר	כשאני בוכה – הוא מעיר לי שזה לא מתאים
מבקש תמיד את עזרתי	כשאני חולה מביא לי שיעורי בית
אומר שרק לי הוא מספרת את החוויות והסודות שלה	מספר רק לי את החוויות והסודות שלו

מעביר ביקורת על הופעתי החיצונית בטענה שההוא רוצה בטובתי	כשהמדריך כועס עלי, הוא מסביר לי תמיד למה המדריך צודק
מעיר לי כשאינני מתנהג יפה	לא נותן לי להתחבר עם מי שהוא לא אוהב
הוא חבר שלי, ויש לו גם הרבה חברים אחרים	משתף אותי בצרות ובמצוקות שלו
	אם הוא מסתובב עם "הצ'ילבה" שלי – הוא בוגד בי !

חבר לא אמיתי		חבר טוב אמיתי	
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

לוח הפעילות: